Memorial Museum: Herinnering, Eerbetoon en Educatie

ORANJESTAD — Nog maar twee weken geleden werd het officieel geopend door Kroonprins Willem-Alexander: het Memorial Museum Aruba '40-'45. Tegenover het vliegveld ligt de bunker waarin een bescheiden expositie over Aruba in de Tweede Wereld Oorlog is tentoongesteld. Op 4 mei was het museum de gehele dag voor het publiek geopend. De gewoonlijk zo helblauwe lucht was 's morgens door de dichte bewolking grijs gekleurd en bij de ingang wapperden de Nederlandse en Arubaanse vlag halfstok in de wind. Omstandigheden, die goed bij de sfeer van het museum passen.

Marinus Wegereef, initiatiefnemer commissie 4 mei en vanaf het begin intensief betrokken bij de oprichting en totstandkoming van het museum vertelt: "Dit moet een plek zijn waar de Arubaanse bevolking zich bewust wordt van de rol die Aruba in de Tweede Wereld Oorlog heeft gespeeld. Het is tevens een eerbetoon aan de mensen die Aruba verdedigd hebben. Daarnaast heeft het museum een educatieve functie voor onze jeugd. Het is belangrijk dat jongeren leren over de oorlog en de lessen die we daaruit kunnen trekken." De jeugd wordt gepoogd dit bij te brengen door ze onder andere vragen te stellen als 'Wat is vrijheid en democratie, wie zijn onze oorlogshelden en wat is herdenken?' Nu gebeurt dit onderricht nog onder de Watapanaboom. In de toekomst zal het plaats moeten vinden in een klaslokaal, dat ondergebracht wordt in de nog te bouwen replica van een vooroorlogse barak uit Kamp Savaneta. Volgens Wegereef doen de kinderen enthousiast mee aan de gesprekken en reageren zij positief op het museum. Vooral het oude Dakota vliegtuig, dat naast de bunker staat, wordt door menigeen bewonderend bekeken. Wegereef heeft gemerkt, dat het museum bij mensen die de oorlog zelf hebben meegemaakt, ook heel wat losmaakt. In de korte tijd dat het museum geopend is, heeft hij reeds veel verhalen en herinneringen gehoord.

GRANAATINSLAG

De bunker, waarin het museum is gevestigd, bestond nog niet in de Tweede Wereld Oorlog, maar is vlak daarna gebouwd om dienst te doen als wapenopslagdepot. Hij staat echter wel op een historische plaats, namelijk midden in het gebied waar tijdens de oorlog het vliegveld gevestigd was en waar dagelijks vele Dakota's opstegen en landdden. De reden overigens om de woonwijk die later in dit gebied werd gebouwd, Dakota te noemen.

De bunker bestaat uit twee gedeelten, die via een steile trap naar beneden kunnen worden betreden. In het eerste gedeelte hangen foto's en documenten uit de jaren '40-'45. In vogelvlucht geven zij de gebeurtenissen op Aruba in de Tweede Wereld Oorlog weer. De expositie opent met een document van de Gezaghebber van Aruba. Hierin riep hij de bevolking op zich aan te melden voor de luchtbeschermingsdienst en elkaar te steunen en te helpen. Ook gaf hij het advies bij een vijandelijke aanval vooral kalm te blijven en enige drums gevuld met zand 'ten dienste van brandblussching' bij de hand te hebben. Daarnaast hangen foto's van de gevreesde en gehate Duitse onderzeeërs, ook wel U-boten genoemd. In totaal hebben deze onderzeeërs in de Caribische wateren 20 schepen getorpedeerd. Zo ook het schip de Pedernales, dat voor de kust van Aruba werd aangevallen en waarvan nog net een foto is gemaakt. Bijzonder is de afbeelding van de eerste granaatinslag op het eiland. Deze vond plaats tijdens de 'beruchte nacht' van 15 op 16 februari 1942 en was tevens de eerste Duitse aanval op het westelijk halfrond. Nadat er verschillende tankers voor de kust waren getorpedeerd, richtte de U-156 haar kanon op de olieraffinaderij Lago. De bemanning vergat de loop vrij te maken van de zogenaamde mondigsstop (om het binnenlopen van water te voorkomen) waardoor het kanon explodeerde en de actie mislukte.

Hoe uitermate belangrijk de Lago is geweest voor de voorziening van brandstof aan de geallieerden, toont het certificaat van de US Navy. Hierin wordt de raffinaderij geprezen om haar bijdrage aan de strijd tegen de Nazi's. Verder zijn er natuurlijk foto's van leden van de Arubaanse schutterij te zien. Het tweede gedeelte van het museum is gewijd aan verzetstrijder Boy Ecury. Vele foto's, maar ook enkele voorwerpen als zijn studieschriften en de condoleancebrief van Koningin Wilhelmina zijn daar uitgestald. Aangezien het museum vrij klein is, zal op het terrein nog een bijgebouw in de vorm van een barak, worden gebouwd. Naast het reeds genoemde leslokaal, zal daar een souvenirwinkel in komen om in de kosten van het onderhoud te kunnen voorzien. Het museum is tevens van plan om in dit gebouw verschillende exposities ten toon te stellen. Zo had Wegereef bijvoorbeeld graag de Anne Frank-expositie hierheen willen halen, maar aangezien dit een slordige 30.000 florin kost, heeft hij daar maar van afgezien!

Eén gedeelte van het Memorial Museum Aruba '40-'45 is gewijd aan verzetsstrijder Boy Ecury. Van hem zijn enkele persoonlijke bezittingen te zien.

AMIGOE. - (7 MEI 2001)